

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 8

БИЛТЕН

АВГУСТ 2010

САДРЖАЈ

1. Уредба о коришћењу подстицајних средстава за подизање производних засада јагоде за 2010.годину. - дипл.инг.Зоран Старицац	3
2. Наводњавање паприке – дипл.инг.Сњежана Вујиновић	4
3. Микроклиматски услови у објектима за смештај крава – дипл.инг. Бобан Росић.....	5
4. Рентабилност гајење трешње – дипл.инг.Живомир Николић.....	6
5. Препоруке прогнозно извештајне службе Виноградари.....	7

АГРАРНА ПОЛИТИКА

Овом Уредбом уређују се услови и начин коришћења подстицајних средстава за подизање производних засада јагоде за 2010.годину.Подстицајна средства се користе за надокнаду трошкова куповине садница јагоде.Право на коришћење подстицајних средстава ,по основу ове Уредбе имају:

- Физичка лица –носиоци комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава,
- Предузетници
- Привредна друштва,
- Земљорадничке задруге,
- Друга правна лица.

Носиоци комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава,имају право на коришћење подстицајних средстава ,ако имају утврђено својство **осигураника** пољопривредника код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање,ако су до 30.априла 2010.год. измирила главни дуг за осигурање за 2009.год.Изузетно право на субвенције имају и носиоци пољопривредних газдинстава,којима је својство осигураника утврђено од 2010.год.

Изузетно,право накоришћење подстицајних средстава,имају носиоци комерцијалних породичних Пољопривредних газдинстава ,која **немају** утврђено својство **осигураника** код Фонда,ако подстицајна средства користе за производне засаде површине до **једног хектара**.

Подносиоци захтева остварују право на подстицајна средства за производне засаде површине од **0,3 ха – 5 ха**, то за засаде подигнуте у јесен 2009.год,и пролеће и лето 2010.год.

Подстицајна средства додељују се за производне засаде чија је густина садње садње од **40.000 до 65.000** садница по хектару, с тим да се за засаде подигнуте са стандардним садницама исплаћује износ од **280.000 дин**,по хектару, а за засаде подигнуте са сертифицикованим садницама износ од **600.000** динара по хектару.Подстицајна средства могу бити додељена ако је примљено најмање 90% засађених садница,и ако густина садње не одступа 10% од броја одређеног по хектару.

Уз захтев за коришћење подстицајних средстава ,прилажу се следећа документа :

1. Хемијска анализа земљишта,са препоруком за ђубрење,
2. Оверена изјава да је основна обрада,односно подривање земљишта извршено у току 2009 или 2010.год,и то на минималну дубину од 0,3 м.
3. Оверена изјава да је постављен систем за наводњавање и фолије на банквима(високим гредицама),
4. Фискални исечак и готовински рачун или фискални исечак са назначеним одложеном плаћањем и рачун или рачун којим физичко лице које се определило за обавезу плаћања ПДВ-а Доказује да је купило саднице,као и отпремница,или јединствена царинска декларација(за увозне саднице),
5. Извод из регистра привредних субјеката,не старији од шест месеци.
6. Копија плана у размери 1:2.500 и извод из катастра непокретности са подацима о власиштву,теретима и ограничењима,
7. Потврда од надлежне организационе јединице Пореске управе,да је лице измирило главни дуг по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за 2009.годину,
8. Оверена изјава да се по неком другом основу не користе бесповратна подстицајна средства за подизање истог производног засада,

Захтев за коришћење подстицајних средстава подноси се МПШВ до **31.августа 2010.године**.

Саветодавац за економију у пољопривреди дипл.инг.Зоран Старицац

НАВОДЊАВАЊЕ ПАПРИКЕ

У односу на друге повртарске културе, паприка је веома осетљива на недостатак воде у земљишту током целог периода вегетације, а посебно у фази цветања и плодношења.

Обзиром да има плитак коренов систем, при гајењу из расада, маса корена се развија у слоју од 30 до 50 цм и зато је паприку потребно често заливати. Приликом наводњавања потребно је одржавати високу влажност земљишта, изнад 80% од пољског водног капацитета. Код тежих земљишта заливање треба вршити при 70% од пољског водног капацитета. Треба водити рачуна о начину и норми заливања јер је паприка осетљива и на превисоку влажност земљишта због слабе аерације земљишта. У таквим условима биљке добијају жуту боју, а могуће је и да опадају цветови и листови због чега су плодови ситни или биљке не донесу очекивани принос.

Потребе паприке за водом варирају у широким границама у зависности од система гајења (из расада или директне сетве), од дужине вегетације, сорте, земљишних и временских услова, односно количине и распореда падавина и капацитета земљишта за лакоприступачну воду.

Паприка има плитак коренов систем, главни корен може достићи до 1,5 м дубине код директне сетве. Обзиром да се паприка више гаји из расада, паприка развија латерални коренов систем 30-50 цм дубине у фазама пуног пораста биљака.

Код производње из расада, прво наводњавање треба применити непосредно после расађивања, а друго одмах након 3 до 5 дана, када се попуњавају празна места где су се биљке из првог расађивања осушиле. Следећа заливања, уколико нема довољно падавина, треба вршити сваких 8-10 дана до пораста првих плодова а касније 6-7 дана у зависности од земљишних и временских услова. После сваке бербе плодова, паприку треба обавезно заливати. Обзиром да има плитак корен, заливном нормом треба проквасити слој земљишта до око 20-30 цм.

Паприка се може наводњавати кишењем, браздама или системом кап по кап. Приликом наводњавања треба водити рачуна и о температури воде. Оптимална температура је 26°C - 28°C, а минимална температура је 20°C. Треба наводњавати рано ујутро или касно увече када је разлика између температуре воде и ваздуха што мања како не би изазвали стрес код биљака. Уколико се паприка залива водом температуре око 17 °C, може се десити да биљка одбаци цветове и да стагнира у порасту што утиче и на смањење приноса.

Дипл.инг.Сњежана Вујиновић
саветодавац за мелиорације земљишта

**МИКРОКЛИМАТСКИ УСЛОВИ У ОБЈЕКТИМА
ЗА СМЕШТАЈ КРАВА**

Микроклиматски услови у стаји утичу на здравствено стање и производњу крва, а најзначајнији су: температура, садржај влаге у ваздуху, брзина кретања ваздуха и концентрација надражујућих гасова.

Говеда су способна да поднесу велики распон температуре, а да при томе не мењају своју телесну температуру. Температура између 10°C и 20°C је најоптималнија за краве уопште. На температури између -4°C и +10°C говеда се лако прилагоде када имају могућност кретања и одговарајућу исхрану. Међутим, адаптација на високу температуру је тежа. Способност прилагођавања је увек отежана при високом садржају влаге у ваздуху, било да су у питању високе или ниске температуре средине.

Оптималне температуре за музне краве крећу се од 10°C до 15°C (за телад до 6 месеци старости 15°C до 20°C), а зона угодности износи 15°C до 21°C. Порастом температуре средине убрзава се дисање, што је главни механизам којим говеда одају топлоту.

При температури изнад 24°C, смањено уношење хране праћено је опадањем производње млека, док је на температури око -15°C повећано уношење хране, а смањена производња млека. При високим температурама производња млека и конзумирање хране се смањују, јер се активности организма усмеравају на одавање топлоте. Смањени апетит је примарни узрок ниже производње млека. Топлотни стрес утиче у већој мери на високо-производне краве него на ниско-производне, а нарочито је штетан у врхунцу лактације. Последице топлотног стреса смањују се уколико се говедима обезбеди хладовина и користе вентилатори, тушеви и расхлађени ваздух.

Релативна влажност ваздуха у стајама за млечне краве треба да износи 50 – 75%. При повећању релативне влажности појачава се утицај хладноће на организам животиња. На ниским температурама и при високој влажности водена пара влажи длачни покривач и губи се део топлоте тела. Повећана температура и влажност ваздуха већа од 80% условљавају тешкоће у дисању и повећање телесне температуре животиња. Истовремено долази до смањења отпорности дисајних органа према деловању патогених микроорганизама. Уколико је релативна влажност ваздуха мања од 50% слузокожа дисајних путева се суши, због чега се смањује моћ филтрирања ваздуха.

Ефикасни систем измене ваздуха у објектима је један од врло значајних захтева при изградњи објеката за говеда. Вентилацијом се регулишу температура, садржај кисеоника, водене паре и штетних гасова у ваздуху. Препоручује се брзина вентилације по крави телесне масе 454 кг зими износи 2,8 м³/минути а лети 5,7 м³/минути. Оптимална брзина струјања ваздуха је од 0,1 до 0,3 м/с.

У ваздуху стаје присутни су гасови који потичу од метаболичних процеса животиња и разградње отпадака, и спадају у групу надражајних гасова. Допуштене концентрације амонијака износе од 10 – 20 ppm, угљен – монооксида 3000 ppm и сумпор-водоника 0,5 – 5 ppm.

У стајама треба да се обезбеди природно осветљење са коефицијентом 1 : 10 до 1 : 15 и вештачко осветљење у износу 50 – 60 лукса.

Дипл.инг.Бобан Росић
саветодавац за сточарство

РЕНТАБИЛНОСТ ГАЈЕЊА ТРЕШЊЕ

Код нас трешња се сматра стоним воћем, мада се од ње могу справљати разне прерађевине. На нашем тржишту се осећа стална дефицитарност трешње а њен извоз у последњих година је све значајнији. Ако се узме у обзир да трешња као воћна врста има изванредне услове за успевање на скоро читавој територији Србије, ову воћну врсту треба више ширити тамо где она има компаративне предности над другим воћним врстама (рано зрење, редовна родност, сигуран пласман и др.). Она рано зри и са јагодом представља прво воће на пијацама и где постиже високе цене.

Увођењем у производњу нових самооплодних, квалитетних сорти крупног плода стање у трешњарству у Србији се лагано мења и побољшава па је све више произвођача заинтересовано за њено гајење. Први кораци око увођења кржљавих вегетативних подлога Гиселе-5, Гиселе-6 и друге које омогућују густу садњу и економичнију производњу најављују боље дане за гајење трешње. При заснивању засада на кржљавим подлогама треба бити обазрив. Ове подлоге не подносе већи садржај креча у земљишту, захтевају редовну обраду земљишта (јалови угар) а за успешно гајење на тим подлогама обавезно треба обезбедити услове за наводњавање.

Трешња је високо рентабилна воћна врста и њено гајење је веома економично. Приноси који се добијају гајењем трешње различити су у зависности од сорте, подлоге и густине садње као и примењене агротехнике и креће се од 12-25 т/ха. Ако се узме да је просечни принос око 15.000 кг а просечна цена у последњих десетак година око 1 евро и више за килограм, то би укупан приход износио око 15.000 евра. Укупни трошкови од неге па до бербе су око 40% или 6.000 евра па би чист доходак са једног хектара трешње износио око 9.000 евра и више годишње. Обзиром да су то средства остварена у мају и јуну месецу, а не јесен, онда су ефекти значајнији.

Дипл.инг.Живомир Николић
саветодавац за воћарство и виноградарство

ВИНОГРАДАРИ !!!

Прогнозно – извештајна служба за заштиту биља Пољопривредне стручне службе Крушевац, ДОО, Крушевац, обавештава виноградаре да наставе са заштитом винове лозе против проузроковача **ПЛАМЕЊАЧЕ, ПЕПЕЛНИЦЕ И СИВЕ ТРУЛЕЖИ ГРОЖЉА**.

- Против проузроковача **ПЛАМЕЊАЧЕ** применити један од *превентивних фунгицида* на бази бакра:

BLAUVIT, CUPROWAT, BORDOVSKA ČORBA 100 SC, BAKARNI – OH, CUPRABLAU – Z, FUNGURAN – OH, BORDO BLUE, CUPROZIN 35 WP, CUPROCAFFARO и други.

- Против проузроковача **ПЕПЕЛНИЦЕ** применити један од *системичних фунгицида* пошто је проузроковач пепелнице доста присутан у виноградима:

TOPAS 100 EC, TILT 25 EC, STROBY DF, TRIFMINE WP, IMPACT 25 EC, BAYLETON 25 WP, SISTHANE, FALCON EC 460, CRYSTAL 250 SC, SABITHANE и други. Исто тако могу се применити и *превентивни фунгициди* у виноградима у којима није присутан проузроковач пепелнице: **KVAŠLJIVI SUMPOR, COSAN, KUMULUS, COLOSUL THIOVIT JET** и други.

- Против проузроковача **СИВЕ ТРУЛЕЖИ ГРОЖЉА** припремљеној чорби додати један од *ботритицида*:

RONILAN DF, SWITCH, TELDOR 500 SC, MYTHOS, FOLICUR, PYRUS 400 SC, SUMILEX 50 SC, PEHAR и други.

НАПОМЕНА: Приликом припреме течности за прскање треба водити рачуна о могућностима мешања препарата (компатибилност), па је зато обавезно да се прочита упутство о примени препарата које је дао произвођач.

Виноградарима се препоручује да поштују каренцу напред наведених препарата, нарочито код раних сората винове лозе.

ОПШТА НАПОМЕНА: приликом припремања чорбе за прскање и за време прскања, придржавати се препорука о примени препарата, као и мера предострожности уз обавезно коришћење потпуне заштитне опреме.

За детаљнија упутства можете се обратити стручној служби за заштиту биља Пољопривредне стручне службе Крушевац, лично или на телефон 037/427-811.

Дипл.инг. Драгољуб Милосављевић
стручни сарадник за заштиту биља